

การพัฒนาประเทศตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน ยุคไทยแลนด์ 4.0

The Development of the Country with the Philosophy of a Sufficient Philosophy in the Era of Thailand 4.0

¹สามารถ บุญรัตน์ และ พระครูโกวิทอรธธวาที

¹Samart Boonrat and PhraKru Kovitarttawatee

วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Lamphun Buddhist College, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

¹Corresponding Author. Email: sboonrut@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาประเทศตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในยุคไทยแลนด์ 4.0 จากการศึกษาพบว่า ประเทศไทยมีองค์ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ประชาชนมีความมุ่งมั่นเพื่อการดำรงชีวิตที่ลดการกอบโกยและกระจายในทรัพยากรในโลกได้ ซึ่งภาครัฐควรมีนโยบายและกลไกเพื่อการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนประเด็นดังนี้ 1) การเสริมสร้างองค์ความรู้และความเข้าใจเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับข้าราชการและประชาชน 2) การกำหนดระเบียบการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพและเคร่งครัดให้มากที่สุด 3) การส่งเสริมระบบเศรษฐกิจชุมชนและความเข้มแข็งในชุมชนได้อย่างอิสระ 4) การพัฒนาศักยภาพภาคเกษตรกรรมให้มีคุณภาพเทียบเท่าภาคเอกชนขนาดใหญ่ 5) การส่งเสริมหน่วยงานกำกับดูแลจริยธรรมทางการเงินในระดับจังหวัด และ 6) รัฐบาลจะต้องเป็นแบบอย่างและสัญลักษณ์การดำเนินงานภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

คำสำคัญ: การพัฒนาประเทศไทย; ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง; ไทยแลนด์ 4.0.

Abstract

The aim of this paper is development of the country with the philosophy of a sufficient philosophy in the era of Thailand 4.0. Studies has shown that Thailand has knowledge about the philosophy of a sufficient economy which makes the population lead a life which is free of greed in this world. The government should promote the development of the country by involving and supporting these following statements. 1. Supporting knowledge and understanding of the sufficient economy philosophy for government officials and for the general population. 2. Setting rules of spending efficiency and strictly. 3. Supporting the economy of communities and the strength within the community. 4. Develop the agriculture sector to match those of the large private enterprise. 5. Support the over lookers of finance at a provincial level and 6. The government should be a rule and symbol of development underneath the philosophy of a sufficient economy.

Keywords: Development of Thailand; Philosophy of a Sufficient Economy, Thailand 4.0.

บทนำ

ประเทศไทยมีพัฒนาการทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มต้นจาก Thailand 1.0 ที่เน้นเกษตรกรรมแบบดั้งเดิม มาสู่ Thailand 2.0 ที่เน้นอุตสาหกรรมเบา และพัฒนาสู่ Thailand 3.0 ที่เน้นอุตสาหกรรมที่มีความซับซ้อนมากขึ้น ซึ่ง Thailand 3.0 เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่กระแสโลกาภิวัตน์เปิดกว้าง มีการหลั่งไหลของทุนและเทคโนโลยีจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศไทย มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิต จากการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า มาเป็นการส่งเสริมการผลิตเพื่อส่งออก ค่านิยมชุดใหม่ไม่ว่าจะเป็นวัตถุนิยม ปัจเจกนิยม สุขนิยม และสากลนิยม ได้เข้ามาแทนที่ค่านิยมดั้งเดิมที่เน้นการเอื้อเฟื้อแบ่งปัน ความเป็นอยู่อย่างพอเพียง การมีครอบครัวที่อบอุ่น และท้องถิ่นนิยม อย่างน่าใจหาย แต่ในความเป็นจริง Thailand 3.0 เป็นโมเดลการพัฒนาที่ค่อนข้าง “เปราะบาง” เป็นการเร่งการเจริญเติบโต เพื่อไล่กวดให้ทันประเทศที่พัฒนาแล้ว จึงใช้วิธีการแบบ “มั่งง่าย” ด้วยการพัฒนาบน “การปักชำ” จึงมีการเจริญเติบโตแบบรากแขนง เทคโนโลยีและทุนของต่างชาติที่นำเข้ามาไม่มีกระบวนการถ่ายทอดเทคโนโลยีอย่างจริงจัง ขาดการสะสมทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทุนมนุษย์ ประเทศไทยจึงถูกมองเป็น “ประเทศที่ดูเหมือนทันสมัย แต่ไม่พัฒนา” จึงเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้ประเทศไทยไม่สามารถสร้างความมั่งคั่ง มีความมั่นคงในแนวทางที่ยั่งยืนได้มากกว่านี้ นี่คือเหตุผลสำคัญของการปรับเปลี่ยนโมเดลทางเศรษฐกิจ จาก Thailand 3.0 ไปสู่ Thailand 4.0 (กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา, 2560)

จากกับดักความเหลื่อมล้ำและกับดักความไม่สมดุล พร้อมกับเปลี่ยนผ่านประเทศไทยไปสู่ ประเทศในโลกที่หนึ่ง ที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในบริบทของโลกยุค The Fourth Industrial Revolution อย่างเป็นทางการตามแนวทางที่แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีได้วางไว้ ด้วยการสร้างความเข้มแข็งจากภายใน ควบคู่ไปกับการเชื่อมโยงกับประชาคมโลก ตามแนวคิด “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” โดยขับเคลื่อนผ่านกลไก “ประชารัฐ” ที่สิ่งที่คนไทยคาดว่าจะได้รับจาก Thailand 4.0 คือ “สังคมไทย 4.0” ที่เป็นสังคมที่มีความหวัง (Hope) เป็นสังคมที่เปี่ยมสุข (Happiness) และเป็นสังคมที่มีความสมานฉันท์ (Harmony) เป็นสังคมที่มีความพอเพียง “คนไทย 4.0” ที่ได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพดีและได้รับสวัสดิการทางสังคมที่เหมาะสมตลอดช่วงชีวิต “เกษตรกร 4.0” ที่หลุดพ้นจากกับดักความยากจน โดยผันตัวเองจากเกษตรกรผู้ผลิตมาเป็นผู้ประกอบการทางการเกษตรสมัยใหม่ “SME 4.0” ที่สามารถสร้างหรือใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ ในการสร้างมูลค่าในสินค้าและบริการ และ “จังหวัด 4.0” ที่มีการกระจายความเจริญทั่วประเทศ เศรษฐกิจขยายตัว สามารถทำงานในถิ่นฐานบ้านเกิดได้ เป็นต้น (กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา, 2560)

“ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำรงชีวิตแก่ พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ เพื่อให้ประชาชนรอดพ้น สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้แนวคิด “เศรษฐกิจพอเพียง” เพราะฉะนั้น “เศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นเสมือนรากฐานของของชีวิต รากฐานความมั่นคงของแผ่นดินเปรียบเสมือนเสาเข็มที่ถูกตอกรองรับรองรับบ้านเรือนตัวอาคารไว้นั่นเอง สิ่งก่อสร้างจะมั่นคงได้ก็อยู่ที่เสาเข็ม แต่คนส่วนมากมองไม่เห็นเสาเข็ม และลืมเสาเข็มเสียด้วยซ้ำไป” พระราชดำรัสชี้ให้เห็นว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ให้แนวทางการดำรงชีวิตและการปฏิบัติตน ในสังคมและชุมชน ทุกระดับ ไม่ว่าจะ ชุมชน สังคม ภาครัฐ ภาคเอกชน หน่วยงานองค์กร หรือสถาบันต่างๆ โดยเน้นการบริหารเดินทางสายกลางตั้งอยู่บนความพอดี ความมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันตัวเอง แต่ในกระแสโลกยุคโลกาภิวัตน์ความเจริญด้านวัตถุเข้ามาแทนที่ วิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย จากอดีต สู่ปัจจุบัน จึงต้องปรับตัวและเปลี่ยนแปลงให้ทันกับเหตุการณ์ของโลกปัจจุบันตลอดเวลา จากปัจจัยต่างๆที่เจริญรุดหน้าอย่างรวดเร็ว คนในสังคมเริ่มเห็นแก่ตัว แข่งขัน ทั้งเรื่องงานและเรื่องส่วนตัว ตั้งแต่ระดับ ชุมชน ผู้สังคม และในหน่วยงานองค์กรต่างๆทั้งภาครัฐ และเอกชน (ลีลาภรณ์ บัวสาย, 2552)

จากความเจริญที่รุดหน้าอย่างรวดเร็วของโลกยุคใหม่ที่มีความสลับซับซ้อนนำไปสู่ปัญหาในระดับประเทศในที่สุด เพราะฉะนั้น การพัฒนาประเทศตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในไทยแลนด์ 4.0 จึงเป็นหลักการบริหารจัดการประเทศ รวมทั้งเป็นวิสัยทัศน์ของประเทศไทยปัจจุบันที่มีความพยายามใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับแนวคิดไทยแลนด์ 4.0 เข้ามาบูรณาการเพื่อการส่งเสริมกิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจภายในประเทศให้มากที่สุด ซึ่งมีแนวโน้มไปในทิศทางที่ดีขึ้น ที่รัฐบาลและประชาชนต่างก็เห็นความสำคัญในการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง อีกทั้งการปรับเปลี่ยนวิธีทำงานด้านอาชีพแบบเก่าไปสู่การบูรณาการเครื่องมือสมัยใหม่จะช่วยให้เกษตรกรทั้งหมดสามารถแปลงวัตถุดิบเป็นผลิตภัณฑ์ได้ไม่ยากนักแต่กระนั้นการศึกษาวิธีคิดใหม่จึงเป็นสิ่งที่ท้าทายสำหรับรัฐบาล จึงเร่งส่งเสริมให้แต่ละชุมชนสามารถรวมกลุ่มเพื่อการแข่งขันในเชิงการค้าขายได้ด้วยตนเองและศักยภาพในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำเกษตรกรรมภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่จะนำไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

แนวคิดการพัฒนาประเทศไทย 4.0

Thailand 4.0 เป็นโมเดลเศรษฐกิจที่จะนำพาประเทศไทยให้หลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง กับดักความเหลื่อมล้ำและกับดักความไม่สมดุล พร้อมๆกับเปลี่ยนผ่านประเทศไทยไปสู่ ประเทศในโลก ที่หนึ่ง ที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในบริบทของโลกยุค The Fourth Industrial Revolution อย่างเป็นรูปธรรม ตามแนวทางที่แผนยุทธศาสตร์

ชาติ 20 ปีได้วางไว้ ด้วยการสร้างความเข้มแข็งจากภายใน ควบคู่ ไปกับการเชื่อมโยงกับประชาคมโลก ตามแนวคิด “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” โดยขับเคลื่อนผ่านกลไก “ประชารัฐ” ซึ่งสิ่งที่คนไทยคาดว่าจะได้รับจาก Thailand 4.0 (กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา, 2559) คือ

1. “สังคมไทย 4.0” ที่เป็นสังคมที่มีความหวัง (Hope) เป็นสังคมที่เปี่ยมสุข (Happiness) และเป็นสังคมที่มีความสมานฉันท์ (Harmony) เป็นสังคมที่มีความพอเพียงโดยมีคนไทยชั้นกลางเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศเกิดความเท่าเทียมในสังคม ลดความเหลื่อมล้ำอยู่ในระดับต่างมีสิ่งแวดล้อมและสุขภาพที่ดี ซึ่งหากมองเชิงความเป็นจริงในปัจจุบัน ซึ่งขาดเป้าหมายเชิงอนาคตจะทำให้เห็นภาพของความขัดแย้งทางสังคมไม่ว่าจะเป็นสังคมเมืองหรือสังคมชนบทก็ตามย่อมมีความแตกต่างกันอย่างมากที่เป็นโจทย์ใหญ่ที่ทำนายสำหรับรัฐบาลในปัจจุบันหรือรัฐบาลต่อไปโดยเฉพาะประเด็นเรื่องความเหลื่อมล้ำจะเป็นปัญหาในระดับค่านิยมในพื้นที่รอบนอกที่ยังคงส่งบุตรหลานเข้ามาสู่กิจกรรมทางอาชีพในเมืองใหญ่ๆ ซึ่งทำให้เห็นภาพของขาดการกระจายรายได้และทรัพยากรทางเทคโนโลยีไปสู่ชนบทน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับสังคมเมือง เป็นต้น ซึ่งเป้าหมายที่จะสร้างสังคมไทย 4.0 อาจจะต้องใช้เวลาพอสมควร ค่อยๆลดไปอย่างต่อเนื่องและจริงจังของยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมไทยให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนอย่างเท่าเทียม

2. คนไทย 4.0 ที่ได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพดีและได้รับสวัสดิการทางสังคมที่เหมาะสมตลอดช่วงชีวิต เป็นคนทันสมัย ทักษะเทคโนโลยีสามารถอยู่บนเวทีโลกได้อย่างภาคภูมิใจ และสามารถมีส่วนร่วมกับนานาชาติเพื่อทำให้โลกดีขึ้นน่าอยู่ขึ้น ซึ่งกับดักที่ยิ่งใหญ่ของคนไทยในปัจจุบันที่มีเชื่อชาติ ฐานะทางสังคม การศึกษา สิทธิ ความเท่าเทียม ความเสมอภาคยังไม่ได้รับการเอาใจใส่ที่ชัดเจนคนก็ยังมีความนิยมแบ่งเกรดทางการศึกษา ปิดกั้นการเปลี่ยนแปลงทางสังคมโลก อีกทั้งในระดับนานาชาติก็ยังไม่สามารถพัฒนาตนเองได้มากมากนัก ซึ่งมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่สามารถเป็นคนไทย 4.0 ตามเป้าหมายได้ก็เป็นเพียงส่วนน้อยนิด เพราะฉะนั้น รัฐบาลอาจจะต้องพัฒนาระบบการศึกษาให้มีคุณภาพ เท่าเทียม เสมอภาคทางทรัพยากรต่างๆ และการสร้างฐานอาชีพของคนไทยในชนบท พร้อมทั้งการเอาใจใส่และสร้างค่านิยมที่ถูกต้องที่สามารถเรียนรู้ให้ทันโลก ทันสถานการณ์ถึงแม้จะอาศัยอยู่ในพื้นที่ชนบทก็ตาม

3. เกษตรกร 4.0 ที่หลุดพ้นจากกับดักความยากจน โดยผันตัวเองจากเกษตรกรผู้ผลิตมาเป็น ผู้ประกอบการทางการเกษตรสมัยใหม่ มีการบริหารจัดการที่ดี มีต้นทุนการผลิตสามารถเพิ่มมูลค่าสินค้าทางการเกษตรจากการแปรรูป ซึ่งประเด็นใหญ่ของการขยายฐานความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการผลิตให้ทันสมัยใหม่ในรูปแบบการแปรรูปสินค้าและบริการ

ภายในท้องถิ่นไปสู่ความเป็นสากลให้ได้ภายในไม่กี่ปีทั้งนี้การยกระดับการผลิตดังกล่าวอาจจะต้องมีความกังวลอยู่มากเพราะการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้อาจจะทำลายภูมิปัญญาดั้งเดิมให้เสียหายลงไปได้เพราะมุ่งเน้นอุตสาหกรรมการผลิตมากจนเกินไปที่สามารถตอบโจทย์ความมั่งคั่งและรอดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลางของประเทศ

4. SME 4.0 ที่สามารถสร้างหรือใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างมูลค่าในสินค้าและบริการ มีความสามารถทางการค้าขาย สามารถเข้าถึงตลาดในประเทศ ตลาดอาเซียน และตลาดโลก ทำให้มีรายได้สูงขึ้นมีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้นและมีอนาคตที่สดใส โดยเฉพาะการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าอย่างมีมาตรฐานสากล พร้อมทั้งจะผลิต ออกแบบ แปรรูปลินค้าและบริการให้เทียบเท่ากับนานาชาติแต่สิ่งที่น่าห่วงสำหรับการสร้างและการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยี รวมทั้งทุนทางความคิดอย่างสร้างสรรค์เพื่อปรับเปลี่ยนสินค้าและบริการให้รูปแบบใหม่ๆ ซึ่งจะต้องมีหน่วยงานควบคุมมาตรฐานและหน่วยงานส่วนเสริมการขับเคลื่อน SME 4.0 ในระดับจังหวัดให้มากยิ่งขึ้นเพื่อตอบโจทย์ได้อย่างยั่งยืนและมีมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับ

5. จังหวัด 4.0 ที่มีการกระจายความเจริญทั่วประเทศ เศรษฐกิจขยายตัว สามารถทำงานในถิ่นฐานบ้านเกิดได้โดยไม่ต้องเข้ามาทำงานในกรุงเทพฯหรือเมืองใหญ่ เนื่องจากมีคู่ทางโอกาส และงานที่ดีกระจายอยู่ในทุกจังหวัดทั่วประเทศซึ่งภาครัฐอาจจะต้องเร่งพัฒนาทักษะการประกอบอาชีพและการกระจายงบประมาณลงไปสู่ภาคจังหวัดในลักษณะการสร้างอาชีพที่มีคุณลักษณะทางกายภาพที่มีอัตลักษณ์ประจำจังหวัดนั้นๆอย่างยั่งยืน อีกทั้งการจัดโครงการอบรมอาชีพให้กับประชาชนทุก ๆ

กล่าวได้ว่าแนวคิดการพัฒนาประเทศไทยให้ก้าวไปสู่นวัตกรรมการผลิตเชิงสร้างสรรค์ที่สามารถตอบโจทย์การพัฒนาประเทศแบบกายภาพโดยใช้ฐานประชารัฐเป็นแกนนำในการขับเคลื่อนโครงสร้างการพัฒนาทุกรูปแบบทำให้ประชาชนและภาคเอกชนจำเป็นต้องปรับตัวออกไปให้เกิดการคิดและสร้างผลผลิตทางเกษตรกรรม และอุตสาหกรรมเพื่อการแข่งขันกับต่างประเทศให้ได้มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นชาวบ้านธรรมดา ข้าราชการหรือนักธุรกิจใหญ่ก็สามารถใช้นวัตกรรมอย่างเท่าเทียมผ่านเทคโนโลยีที่ทันสมัย แต่กระนั้นหากมองในเชิงสังคมแม้จะไม่เท่าเทียมก็ตามแต่การปรับเปลี่ยนจะทำให้เกิดการแข่งขันและศักยภาพตามพื้นที่ต่างๆ ได้มากยิ่งขึ้นมาก เพราะฉะนั้น การขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาประเทศ 4.0 ก่อเกิดวิสัยทัศน์ ประเทศมั่งคั่ง มั่งคั่ง และยั่งยืนได้เกิดขึ้นแล้วจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยน มีการปฏิรูป มีการปรับปรุงโครงสร้างต่าง ๆ มากมายและประชาชนจำเป็นต้องปรับตัวให้ทัน

ข้อคิดเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในไทยแลนด์ 4.0

การพัฒนาประเทศตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในไทยแลนด์ 4.0 เป็นอีกแนวคิดหนึ่งที่ได้รับ การพูดถึงอย่างมากเพราะรัฐบาลปัจจุบันมีแนวโน้มในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไป ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ประชาชนจำเป็นต้องปรับตัวเองในการดำเนินชีวิตอย่างพอ เพียงตามไปด้วยอีกทั้งหน่วยงานรัฐอื่นๆ ที่ใช้งบประมาณในการพัฒนาประเทศต่างก็ต้องปรับตัว ในการตั้งแผนงบประมาณให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลให้มากที่สุด เช่น การไม่ไปศึกษาดู งานนอกประเทศ การลดภาระค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น เป็นต้น ทำให้การพัฒนาประเทศในยุคต่อไป ยังคงให้ความสำคัญต่อปรัชญาเศรษฐกิจไม่ต่ำกว่า 20 ปีจนกว่าการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การ พัฒนาประเทศ มั่งคั่ง มั่งคั่ง และยั่งยืนในปี พ.ศ. 2579

1. การเสริมสร้างองค์ความรู้และความเข้าใจเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับ ข้าราชการและประชาชน ที่ผ่านมาการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ จากวิทยุโทรทัศน์แม้ว่าจะมี ประสิทธิภาพในการสื่อสารอยู่บ้างแต่หากมองโดยภาพแท้จริงประชาชนยังขาดความรู้ความ เข้าใจในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมาก โดยเฉพาะแต่ประชาชนที่ยังขาดความองค์ความรู้ใน ส่วนของข้าราชการที่ปฏิบัติงานก็ยังมีความรู้ในประเด็นดังกล่าวไม่มากนักทำให้ตกอยู่ในสภาพ ของการทำงานไม่เข้าใจบริบทการขับเคลื่อนการพัฒนาไปตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงก็ยิ่ง ยากขึ้นไปเรื่อย ๆ ดังนั้น การเพิ่มความรู้ให้กับประชาชนและผู้ทำงานขับเคลื่อนการพัฒนา ประเทศจะต้องมีความรู้ในเรื่องนั้นๆ เป็นอย่างดี

2. การกำหนดระเบียบการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพและเคร่งครัด ให้มากที่สุด ซึ่งประเด็นนี้มีการขับเคลื่อนมาแล้วสักระยะหนึ่งทำให้เห็นว่าการไปศึกษาดูงาน ภายนอกประเทศผิดระเบียบอันเป็นการลดงบประมาณโดยใช้เหตุ นอกจากนี้ยังมีวิธีการอีก มากมายที่สามารถยังยั้งการใช้งบประมาณไปโดยไร้ประสิทธิภาพซึ่งอาจจะต้องมีการควบคุม และก่อให้เกิดความประหยัดกันมากยิ่งขึ้นเพราะหากหน่วยงานรัฐตั้งแผนงบประมาณไว้สูงมาก เท่าไหร่ก็ยิ่งเพิ่มการใช้งบประมาณที่สูงตามไปด้วยที่อาจจะไม่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการ ขับเคลื่อนประเทศไปสู่ประตูประเทศที่พัฒนาและหรือประเทศที่ยกฐานะเศรษฐกิจ ภายในประเทศให้พ้นจากความยากจน เพราะฉะนั้น ประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณรัฐเป็น ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาลอย่างใกล้ชิดหากมีการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้จะต้อง ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในทางปฏิบัติให้มากที่สุดมิใช่เพียงแต่อ้างและมอบรางวัลกันเต็มบ้านเต็มเมือง แต่การบริหารองค์กรกลับไม่สามารถสร้างความพอใจหรือผลประโยชน์ให้กับประชาชนในพื้นที่ นั้นๆ ดังนั้น การควบคุมและการส่งเสริมอาจจะต้องดำเนินไปควบคู่กันไปให้เกิดเป็นรูปธรรม มากที่สุด

3. การส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนและความเข้มแข็งในชุมชนได้อย่างอิสระโดยเฉพาะการสร้างองค์ความรู้ในการทำเทคโนโลยีมาใช้ในประชาชนในท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้นเพราะจะทำให้เกษตรกรมีศักยภาพในการแปรรูปสินค้าและบริการ ซึ่งประเด็นนี้หากจะให้เกษตรกรรวมจัดตั้งหรือดำเนินการด้วยตัวเองอาจจะยากมากจำเป็นต้องให้ภาครัฐเข้ามาดำเนินการและขยายฐานความรู้ในลักษณะการเชื่อมโยงกับตลาดการค้าภายนอกประเทศให้มากขึ้น นอกจากนี้แม้ว่ารัฐบาลจะออกนโยบายในการขับเคลื่อนภาคเศรษฐกิจ แต่ประชาชนก็ยังมองไม่เห็นทิศทางการพัฒนาวัตถุดิบในท้องถิ่นให้กลายเป็นมูลค่าเพิ่มได้อย่างไร นอกจากการสนับสนุนของภาครัฐและสถาบันทางการศึกษา เพราะมุมมองเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงอาจสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินชีวิตอย่างปกติสุขได้แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า ความอยากรวยของประชาชนจะหมดไปซึ่งหากวางรากฐานเศรษฐกิจแบบพอเพียงไว้เป็นฐานที่มั่นคงได้แล้วอาจจะมาปูแนวทางการขับเคลื่อนแบบทุนนิยมแบบอ่อนๆ ไม่เข้มข้นมากนักจะทำให้ชุมชนสามารถสร้างและมีรายรับได้มากขึ้นตามศักยภาพในพื้นที่นั้นๆ

4. การพัฒนาศักยภาพภาคเกษตรกรรมให้มีคุณภาพเทียบเท่าภาคเอกชนขนาดใหญ่ ซึ่งคำว่าคุณภาพมิใช่ปริมาณภาครัฐจะต้องมองเห็นศักยภาพของประชาชนในการเข้าไปเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพในด้านเทคนิควิธีการทำงานผ่านเครื่องจักรที่ไม่ใหญ่โตมากนัก ซึ่งหากมองคุณภาพสินค้าก็ได้รับมาตรฐานเดียวกันทั้งหมดไม่ว่าจะออกจากโรงงานขนาดใหญ่หรือออกจากแหล่งผลิตของเกษตรกร แต่กระนั้นการกระทำในลักษณะดังกล่าวอาจจะต้องเตรียมแผนดำเนินการไว้อย่างน้อย 5-10 ปีเพื่อวางรากฐานให้กับประชาชนได้เติบโตด้วยตนเองได้ นอกจากนี้ เมื่อการพัฒนาศักยภาพของประชาชนได้ในยุคเริ่มแรกอาจจะต้องมีการเรียนรู้ในการเปิดตลาดภายในประเทศในระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 5 ปีเพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพสินค้าของผู้ประกอบการรายย่อยให้มากที่สุด อีกทั้งการปรับเปลี่ยนรูปลักษณะของผลิตภัณฑ์ต่างๆ ให้ได้มาตรฐานสากลในระดับนานาชาติมากยิ่งขึ้น

5. การส่งเสริมหน่วยงานกำกับดูแลจริยธรรมทางการเงินในระดับจังหวัด ประเด็นดังกล่าวแม้ว่าหน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าเดิมอยู่แล้วแต่ที่ผ่านมาประสิทธิภาพการทำงานภายใต้ข้อจำกัดหลายด้าน จึงไม่สามารถจะกำกับดูแลการใช้งบประมาณภาครัฐของหน่วยงานราชการได้ รวมไปถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานรัฐอื่นๆ ทำให้เห็นว่า หากมีปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะเน้นเรื่องความประหยัด ความพอเพียง ความเพียงพอ และมีความสมเหตุสมผลต่อการพัฒนา เพราะฉะนั้น การจัดตั้งหน่วยงานในระดับจังหวัดที่ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลจริยธรรมการใช้งบประมาณมีความจำเป็นอย่างมากที่สามารถผลักดันความมีประสิทธิภาพอย่างใกล้ชิด ควรจัดตั้งในรูปแบบของคณะกรรมการควบคุมที่มีลักษณะไม่ถาวร เพราะอาจจะเป็นข้อจำกัดในพื้นที่นั้นๆ

6. รัฐบาลจะต้องเป็นแบบอย่างและสัญลักษณ์การดำเนินงานภายใต้ระบบเศรษฐกิจพอเพียง เพราะการสอนและการบังคับที่ดีที่สุด คือ การทำต้นแบบให้ผู้อื่นปฏิบัติตามอย่างเช่น พ่อแม่เลี้ยงดูลูก หากพ่อแม่มีพฤติกรรมอย่างไรลูกก็จะเอาเยี่ยงอย่าง เป็นต้น เฉกเช่นเดียวกัน หากรัฐบาลมีความจริงจังจริงจังใจในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศด้วยความรอบคอบ มีความประหยัดจัดซื้อจัดจ้างในสิ่งที่จำเป็นสำหรับประชาชนและประเทศ ทุกคนก็จะได้รับประโยชน์เท่าเทียมกัน แต่หากภาครัฐบาลจัดแผนงบประมาณไว้อย่างฟุ่มเฟือยไร้ประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศไทยที่ประชาชนได้รับประโยชน์ก็ไม่อาจจะชี้้นำให้ประชาชนมีทัศนคติ วัฒนธรรมและค่านิยมตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้เพราะจะรู้สึกว่าการพัฒนาประเทศไทยด้วยระบบเศรษฐกิจเพียงย่อมต้องสร้างเงื่อนไขเชิงการบริหารให้น้อยลงไปที่ประชาชนสามารถรับรู้ถึงกิจกรรมความพอเพียงได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น แผนงบประมาณประจำปีมีจำนวนมหาศาลแต่การได้รับประโยชน์ของประชาชนจริงอาจจะไม่มากเท่ากับงบประมาณแต่ละปีก็เป็นไปได้

กล่าวสรุปได้ว่า การพัฒนาประเทศตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในไทยแลนด์ 4.0 แม้ว่าจะมีประเด็นอื่นๆ มากหมายสุดท้ายการเข้าถึงศาสตร์แห่งพระราชทานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะเป็นคำตอบที่ประชาชนควรรู้และนำมาไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ยิ่งภาครัฐและรัฐบาลก็ยิ่งมีความจำเป็นและให้ความสำคัญต่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศภายใต้แนวคิดระบบเศรษฐกิจที่เน้นความประหยัด ความพอเพียง ความพอดีของการใช้งบประมาณของรัฐซึ่งผู้เขียนเห็นว่าควรมองไปที่ การพัฒนาองค์ความรู้และความเข้าใจเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงให้กับข้าราชการและประชาชน การกำหนดระเบียบการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพและเคร่งครัดให้มากที่สุด การส่งเสริมระบบเศรษฐกิจชุมชนและความเข้มแข็งในชุมชนได้อย่างอิสระ การพัฒนาศักยภาพภาคเกษตรกรรมให้มีคุณภาพเทียบเท่าภาคเอกชนขนาดใหญ่ การส่งเสริมหน่วยงานกำกับดูแลจริยธรรมทางการเงินในระดับจังหวัด และรัฐบาลจะต้องเป็นแบบอย่างและสัญลักษณ์การดำเนินงานภายใต้ระบบเศรษฐกิจพอเพียง เพราะการสอนและการบังคับที่ดีที่สุด อาจจะพบคำตอบที่ชัดเจนมากขึ้น

สรุป

การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศด้วยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในยุคสังคมไทย 4.0 อาจจะเป็นคำตอบสุดท้ายที่ประเทศกำลังพัฒนาจะต้องรับฟังและช่วยกันผลักดันแนวคิดไปสู่ภาคปฏิบัติที่ลดการบริโภคให้น้อยลงที่สุด ซึ่งการก้าวเข้าสู่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะเป็นแรงเสริมให้ประเทศก้าวไปสู่การพัฒนาได้อย่างสมบูรณ์แบบมากที่สุดด้วยคำว่าประเทศที่พัฒนาแล้วได้อย่างภาคภูมิใจที่สามารถอยู่ร่วมกันธรรมชาติที่ควรจะเป็นมากกว่าใช้ทุนในการขนทรัพยากร

มากมายเพื่อตอบสนองต่อความต้องการมนุษย์ที่ไร้ขีดจำกัดของความต้องการซึ่งผู้เขียนเห็นว่าสิ่งที่ประเทศไทยควรจะต้องตระหนักและให้ความสำคัญจะอยู่ที่ประเด็นเหล่านี้ คือ การเสริมสร้างองค์ความรู้และความเข้าใจเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงให้กับข้าราชการและประชาชน การกำหนดระเบียบการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพและเคร่งครัดให้มากที่สุด การส่งเสริมระบบเศรษฐกิจชุมชนและความเข้มแข็งในชุมชนได้อย่างอิสระ การพัฒนาศักยภาพภาคเกษตรกรรมให้มีคุณภาพเทียบเท่าภาคเอกชนขนาดใหญ่ การส่งเสริมหน่วยงานกำกับดูแลจริยธรรมทางการเงินในระดับจังหวัด และรัฐบาลจะต้องเป็นแบบอย่างและสัญลักษณ์การดำเนินงานภายใต้ระบบเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้นรัฐบาลควรจะต้องจริงจังอย่างเข้มข้นต่อการพัฒนาประเทศอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนได้ด้วยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เอกสารอ้างอิง: References

- กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา. (2559). *Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืน*. พศจิกายน. (เอกสารอัดสำเนา).
- The Administration of Research and Education Quality Assurance (2016). *Thailand 4.0. Model-driven countries Thailand into the wealthy, Stable and Sustainable Manner*. November (Copy).
- พระวิศิษฐกุล สิริปญโญ. (2553). *การประยุกต์หลักธรรมเพื่อพัฒนาผู้นำพึงประสงค์ในยุคโลกาภิวัตน์*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- Phra Wisitthakul Siripanno (2010). *The Application of Principles for Leadership Development in the Era of Globalization*. M.A. Thesis Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
- ลีลาภรณ์ บัวสา. (2549). *เศรษฐกิจพอเพียง ร่วมเรียนรู้ สานข่าย ขยายผล*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- Buasa, L. (2006). *Sufficiency Economy: Learning Expand the Results*. Bangkok: Thailand Research Fund.

